

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Yhdyskuntalautakunta, § 111, 15.04.2025

Kaupunginhallitus, § 392, 25.09.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 74, 19.03.2024

Kaupunginhallitus, § 237, 03.06.2024

§ 111

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2021–2025 ja Keskustan strategisen osayleiskaavan vaiheittainen muutos

TRE:8581/10.02.03/2021

Yhdyskuntalautakunta, 15.04.2025, § 111

Valmistelija / lisätiedot:
Hastio Pia

Valmistelijan yhteystiedot

Yleiskaavapäällikkö Pia Hastio, puh. 040 801 6917, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2021–2025 ja Keskustan strategisen osayleiskaavan vaiheittainen muutos, päivätty 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025, hyväksytään muistutuksista ja lausunnoista huolimatta ja esitetään kaupunginhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi.

Perustelut

Kantakaupungin vaiheyleiskaavatyö kuluvalle valtuustokaudella sisältyy kaupunginvaltuustossa 21.2.2022 ja 24.10.2022 hyväksytyyn yleiskaavoituksen työohjelmaan vuosille 2021–2025. Ajanmukainen yleiskaava on keskeinen lähtökohta kaupungin tavoitellun kehityksen ja maankäytön ohjaamisessa. Tampereen kantakaupungin yleiskaavatilanne muodostuu kolmesta eri aikoina hyväksytyistä ja voimaan tulleista yleiskaavoista. Kantakaupungin yleiskaava 2040 on hyväksytty 2017 ja se on saanut lainvoiman 2020. Valtuustokauden 2017–2021 vaiheyleiskaava sai lainvoiman 9.6.2023. Keskustan strateginen osayleiskaava on hyväksytty 2016, kaava on saanut lainvoiman 2019. Yleiskaavatilanne kantakaupungissa on pääosin ajantasainen eikä yleiskaavaa ole tarve tarkistaa kokonaisuutena.

Kuluvalle valtuustokaudella Tampereen kantakaupungin yleiskaavaa tarkistetaan vaiheyleiskaavana, jossa koko kantakaupunkia koskevat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

yleiskaavaratkaisut kohdistuvat ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja viherympäristön ja vapaa-ajanpalveluiden kehittämiseen. Lisäksi vaiheyleiskaavassa esitetään yksityiskohtaiset maankäytön kehittämisperiaatteet Tesoman asemanseudulle, Lielähti-Hiedanrannan alueelle, Keskustan osa-alueelle ja Alasjärven itäpuolelle. Vaiheyleiskaava on valmistelu yleiskaavoitusyksikössä ja työ on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen eri yksiköiden kanssa.

Vaiheyleiskaavan koko kantakaupunkia koskevat sisällöt

Yleiskaavassa yhdyskuntarakenteen ilmastomuutokseen sopeutumista ohjaa yleismääräys siniviherrakenteen turvaamisesta ja luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä, edellytetään asemakaavoitettujen puistojen ja virkistysalueiden laadun kehittämistä ja veloitetaan viheralueiden määrän lisäämistä toimitila-alueilla tapahtuvien maankäytönmuutosten yhteydessä. Yleismääräyksellä ohjataan lisäksi lähtökohtaisesti säilyttämään olemassa olevat katu-, kortteli- ja puistopuut, lisäämään puiden määrää sekä varmistamaan, että jokaisella tontilla on maavaraisena kasvavia puita. Kaavamerkinnällä on eri puolille kantakaupunkia osoitettu 13 kaupunkivihreän kehittämisaluetta, joilla tulee lisätä monipuolisen kasvillisuuden ja vettä läpäisevän viherpinnan määrää.

Uusi yleismääräys sekä tarkistettu keskuspuistoverkoston määräys edellyttävät muun muassa kehittämään lähiluonnon monimuotoisuutta ja viheralueiden kestävyyttä, joka vahvistaa keskuspuistoverkoston sekä ohjeellisten ekologisten ja virkistysyhteyksien turvaamista ja kehittämistä. Kaupunkihiljaisten alueiden kaavamääräystä on täsmennetty ja osoitettu uusina kohteina Haukiluomanpuisto ja Linnainmaa-Leinola.

Kestävää vesitaloutta ohjataan lisäämällä kaavakartalle uusia uomia pienvesi- ja vesistöselvityksen 2022 sekä hulevesiohjelmatyön pohjalta sekä päivittämällä merkittäviä uomia ja vesireittejä koskevaa kaavamääräystä. Vuoden 2024 lopussa hyväksytyn Tampereen hulevesiohjelman ja siihen liittyvän valuma-alue selvityksen perusteella on päivitetty vaiheyleiskaavan hulevesien käsittelyä ja hallintaa koskevaa yleismääräystä, valuma-aluekohtaisia toimenpiteitä sekä pohjavesialueiden määräästä.

Virkistyspalveluiden osalta vaiheyleiskaavan keskeinen teema on rantojen virkistyspalvelut ja satamien kehittäminen. Vaiheyleiskaavaehdotukseen on osoitettu uudella kaavamerkinnällä ohjeelliset rantojen luontovirkistyspalveluiden keskittymät, jotka perustuvat kaavan ehdotusvaiheessa tehtyyn selvitykseen. Lisäksi vaiheyleiskaavassa on osoitettu olemassa olevat, uudet ja kehitettävät pienvene- tai lauttasatamat.

Vaiheyleiskaavan osa-alueiden kehittämisperiaatteet

Tesoman asemanseudun osa-alueelle on vaiheyleiskaavassa esitetty alueen muutokseen liittyvät tarkempaa suunnittelua ja kehittämistä ohjaavat tavoitteet yhteyksistä sekä viheralueiden ja toimintojen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vaiheittaisesta kehittämisestä. Lähtökohtana kaavaratkaisulle on maankäytön visio lähijunapysäkin ympäristön maankäytön muutoksesta asumisen ja liike- sekä palvelutoimintojen alueeksi.

Lielähti-Hiedanrannan aluekeskuksen kehitystä tuetaan mahdollistamalla vähittäiskaupan suuryksiköiden sijainti keskustatoimintojen alueella, sekä osoittamalla uusien ja olemassa olevien viheryhteyksien kehittäminen sekä vaiheittaisen kehittämisen periaatteet.

Ydinkeskustan voimassa oleva osayleiskaava jää suurelta osin voimaan. Keskustaa koskevat uudet yleismääräykset ohjaavat viherympäristön kehittämistä, ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä korkean rakentamisen laatua. Liikennejärjestelmän ja muun liikkumisen osalta keskustan osa-alueella on päivitetty kaavamerkintöjä ja -määräyksiä keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta. Keskustan alueelle on uusina merkintöinä osoitettu maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Alasjärven itäpuolella vaiheyleiskaavassa osoitetaan virkistyspalvelujen ja toimintojen kehittämisen reunaehdot ja alueen luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien turvaaminen. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvää ohjausta kohdistuu keskustan, Lielähti-Hiedanrannan sekä Tesoman asemanseudun osa-alueille.

Vaiheyleiskaavassa tehtävät muut tarkistukset

Yleiskaavaan tehdään myös muita koko kantakaupunkia koskevia tarkistuksia. Yleiskaavassa esitetty kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhyke on päivitetty. Kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin kestävä kasvua vahvistetaan kaavoittamalla 80 % asuinkerrosalasta joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin sekä edistetään työpaikkojen sijoittumista samoille vyöhykkeille. Vyöhykettä on päivitetty siten, että se huomioi myös tulevaisuuden lähijuna-asemat ja parhaan palvelutason bussilinjat.

Vaiheyleiskaavassa on osoitettu laajennuksia kaupunkirakenteen kannalta merkittäviin liikenteen kokoojakatuihin ja joukkoliikenteen laatukäytäviin. Tarkistus pohjautuu edellisen vaiheyleiskaavan hyväksymisen yhteydessä tehtyyn valtuuston toivomusponteen: *Joukkoliikenteen laatukäytävien määrää on lisättävä keskeisille reiteille seuraavassa kantakaupungin yleiskaavassa siten, että keskusta on jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla.*

Keskusta-alueiden vähittäiskauppaa koskevat kaavamääräykset tarkistetaan vastaamaan vireillä olevaan Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaa. Määräyksistä poistetaan kaupan suuryksikköjen kerrosalamäärää rajoittava mitoitus.

Vaiheyleiskaavaan on päivitetty valtioneuvoston vuoden 2021 periaatepäätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Muut tarkistukset liittyvät pääosin yleiskaavojen merkintöjen yhdenmukaistamiseen ja teknisiin korjauksiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaikutusarviointi ja selvitykset

Vaiheyleiskaavan tärkein tavoite on siniviherrakenteen kokonaisuuden turvaaminen ja kehittäminen. Kaava osoittaa yhtenäisen siniviherrakenteen, joka auttaa kaupunkia sopeutumaan ilmastonmuutokseen sekä hillitsemään ilmastonmuutosta ja säilyttämään ihmisten terveelliset elinolot ja elinympäristön. Kaupungin kasvaessa on tärkeää säilyttää jäljellä olevat viheralueet. Vaiheyleiskaava ohjaa kehittämään viheralueiden laatua ja luonnon monimuotoisuutta, mikä ylläpitää viheralueiden kestävyyttä, käytettävyyttä ja alueista saatavia terveyshyötyjä. Kaupunkivihreä turvaa osaltaan kaupungin perustoimintoja kuten luonnonmukaista hulevesien hallintaa. Siniviherrakenteesta huolehtiminen ehkäisee tulvia ja kaupunkirakenteen epämiellyttävää kuumenemistä sekä edelleen taloudellisia, inhimillisiä ja imagollisia haittavaikutuksia. Yleiskaava turvaa ja kehittää kaupunkivihreää ja sen tuottamia monihyötyjä kaupungille, asukkaille ja vierailijoille. Virkistysyhteyksien ja rannoille sijoittuvien vapaa-ajan- ja virkistyspalveluiden kehittäminen luo edellytykset monipuolisille virkistyspalveluille ja edistää ranta-alueiden saavutettavuutta.

Vaiheyleiskaavan neljällä osa-alueella vaiheyleiskaavan vaikutukset kohdistuvat muuttuvan maankäytön laadun ohjaamiseen. Vaiheyleiskaavassa osa-alueiden ympäristötavoitteet koskevat muun muassa virkistysyhteyksiä, kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä, ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimia ja luontoarvoja. Niiden huomioiminen tarkemmassa suunnittelussa luo kestäväää arjen ympäristöä, joka tuottaa asukkaille hyvinvointia ja vastaa ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Kaavatyön tueksi on laadittu lukuisia selvityksiä. Luonnon monimuotoisuuteen ja viheralueisiin liittyviä selvityksiä ovat siniviherrakenteen tyypittely, lahoakaviosammalselvitys ja viherkatuserveys. Vaiheyleiskaavatyön aikana päivitettiin Tampereen kaupungin hulevesiohjelma ja valuma-alue selvitys 2023-2030 ja sen pohjaksi laadittiin muun muassa pienvesi- ja vesistö selvitys, hulevesi- ja vesistötulvaselvitys ja lähdeselvitys. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ohjaamiseksi laadittiin Kaupunkivihreän kehittämisalueiden selvitys ja selvitys lämpösaarekeilmiöstä. Kantakaupunkiin laadittiin leirintämatkailun konsepti ja rantojen virkistyspalveluselvitys ja päivitettiin selvitystä hiljaisista virkistysalueista. Vaiheyleiskaavatyön aikana laadittiin Tampereen elinkeinoalueiden visioraportti. Tesoman asemanseudulle laadittiin lähijunapysäkin ympäristön maankäytön visio. Sen lähtökohdaksi laadittuja selvityksiä olivat arkeologinen selvitys, tärinä- ja runkomeluselvitys, meluselvitys, luontoselvitys ja rakennusinventointi. Lielahti-Hiedanrantaan laadittiin luontoselvityksiä ja kaupan selvitys. Vaiheyleiskaavatyön aikana valmistui myös Lielahden yleissuunnitelma. Keskustaan tehtiin rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ja ekosysteemipalveluselvitys, Tammerkosken ylittävien siltojen selvitys sekä päivitettiin korkean rakentamisen selvitystä. Alasjärven itäpuolelle laadittiin arkeologinen selvitys ja luontoselvitys.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaavaprosessi ja vuorovaikutus

Vaiheyleiskaavaprosessi käynnistyi kaupunkistrategian ja yleiskaavan työohjelman hyväksymisellä loppuvuodesta 2021. Vaiheyleiskaavatyötä on esitelty asukkaille useissa tilaisuuksissa kaavan eri vaiheissa. Keväällä 2022 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä ja sitä esiteltiin viidessä asukastilaisuudessa, joihin osallistui noin 100 asukasta. Lisäksi Tesoman asemanseudun osa-alueen yleiskaavasunnitteluun liittyvää lähijunapysäkin ympäristön visiotyön luonnosta esiteltiin erillisissä tilaisuuksissa asukkaille ja alueen toimijoille. Valmisteluvaiheessa keväällä 2023 luonnosta esiteltiin neljässä asukastilaisuudessa. Tilaisuuksissa saatiin asukailta palautetta sekä yleiskaavaratkaisuista että tietoa asukkaiden kaavan teemoihin liittyvistä arjen kokemuksista. Neljään asukastilaisuuteen osallistui kaikkiaan 165 henkilöä ja tilaisuuksissa käytiin vilkasta keskustelua.

Vaiheyleiskaavan ehdotus oli nähtävillä keväällä 2024 ja sitä esiteltiin neljässä asukastilaisuudessa. Hybridinä järjestettyihin asukastilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 103 henkilöä ja tilaisuuksissa käytiin vilkasta keskustelua. Kaikissa kaavan vaiheissa on myös saatu asukkaiden mielipiteitä ja pyydettyjä viranomaislausuntoja. Luonnosvaiheessa saatiin lisäksi Alasjärven osa-alueen ratkaisuja vastustava 2800 allekirjoittajan adressi.

Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavan ehdotus oli nähtävillä 21.3.-22.4.2024. Ehdotuksesta saadut 15 muistutusta ja 13 lausuntoa viranomaisilta ja naapurikunnista sekä niihin laaditut vastineet on koottu erilliseen raporttiin ”Ehdotusvaiheen palaute ja osallistaminen”. Muistutukset ja lausunnot ja vaiheyleiskaavan linjaaminen hyväksymiskäsittelyyn on käsitelty kaupunginhallituksessa 3.6.2024.

Vaiheyleiskaavan selvitykset ovat osoitteessa <https://www.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025> ja vaiheyleiskaavan kartat löytyvät Oskari-karttapalvelusta osoitteesta <https://www.kartat.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025>.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: [kirjaamo.pirkanmaa\(a\)ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.pirkanmaa(a)ely-keskus.fi), [pirkanmaan.liitto\(a\)pirkanmaa.fi](mailto:pirkanmaan.liitto(a)pirkanmaa.fi), [pirkanmaan.maakuntamuseo\(a\)tampere.fi](mailto:pirkanmaan.maakuntamuseo(a)tampere.fi), [tampereenvesi\(a\)tampere.fi](mailto:tampereenvesi(a)tampere.fi), [asiakaspalvelu\(a\)tampereensahkoverkko.fi](mailto:asiakaspalvelu(a)tampereensahkoverkko.fi), Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, Jukka Lindfors, Miira Riipinen, Mika Periviita, Milko Tietäväinen, Virpi Ekholm, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen, Ari Vandell, Marika Viinanen, Kati Skippari, Elina Karppinen, Pia Hastio, Timo Antikainen, Pekka Salmi

Liitteet

- 1 Liite YLA 15.4.2025 Kartta 1 Yhdyskuntarakenne 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025
- 2 Liite YLA 15.4.2025 Kartta 2 Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3 Liite YLA 15.4.2025 Kartta 3 Kulttuuriperintö 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

4 Liite YLA 15.4.2025 Kartta 4 Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

5 Liite YLA 15.4.2025 Kartta 5 Osa-alueiden kehittämisperiaatteet 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

6 Liite YLA 15.4.2025 Selostus 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

7 Liite YLA 15.4.2025 Vaiheyleiskaavan ehdotusvaiheen palaute ja osallistaminen 15.4.2025

8 Liite YLA 15.4.2025 Kumottavien merkintöjen kartat 5.3.2024, tarkistettu 15.4.2025

Kaupunginhallitus, 25.09.2023, § 392

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kantakaupungin yleiskaava - valtuustokausi 2021–2025
vaiheyleiskaavaehdotuksen valmistelua jatketaan perustelutekstin linjausten pohjalta.

Kantakaupungin yleiskaavan ehdotus asetetaan nähtäville kevään 2024 aikana yhdyskuntalautakunnan päätöksellä.

Elinkeinoalueiden visiotyö hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi.

Perustelut

Kantakaupungin vaiheyleiskaavatyö kuluvalle valtuustokaudella sisältyy kaupunginvaltuustossa hyväksyttävän yleiskaavoituksen työohjelmaan vuosille 2021–2025. Ajanmukainen yleiskaava on keskeinen lähtökohta kaupungin tavoitellun kehityksen ja maankäytön ohjaamisessa. Perusteluna yleiskaavatyön käynnistämiseksi ovat maankäyttö- ja rakennuslain 35 § *Yleiskaavan tarkoitus* ja 36 § *Yleiskaavan laatimisen tarve* sekä Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelman ja Tekemisen kaupunki - kaupunkistrategian tavoitteet.

Tampereen kantakaupungin yleiskaavatilanne muodostuu kolmesta eri aikoina hyväksytyistä ja lain voiman saaneista yleiskaavoista. Yleiskaavatilanne kantakaupungissa on pääosin ajantasainen eikä yleiskaavaa ole tarve tarkistaa kokonaisuutena. Kuluvalle valtuustokaudella Tampereen kantakaupungin yleiskaavaa tarkistetaan vaiheyleiskaavana, jossa koko kantakaupunkia koskevat yleiskaavaratkaisut kohdistuvat ilmastomuutokseen sopeutumisen sekä viherympäristön ja vapaa-ajanpalveluiden kehittämisen ohjaamiseen. Lisäksi vaiheyleiskaavan yksi tarkistus pohjautuu edellisen valtuustokauden vaiheyleiskaavan hyväksymisen yhteydessä tehtyyn

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupunginvaltuuston toivomusponteen, *Joukkoliikenteen laatukäytävien määrää on lisättävä keskeisille reiteille seuraavassa kantakaupungin yleiskaavassa siten, että keskusta on jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla.* Koko kantakaupunkia koskevien yleiskaavaratkaisujen vaiheyleiskaavassa esitetään yksityiskohtaisia maankäytön kehittämisperiaatteita Tesoman asemanseudulle, Lielähti-Hiedanrannan alueelle, keskusta ja Alasjärven itäpuolelle.

Valmisteluvaiheen palaute

Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavan luonnos oli nähtävillä 9.3.–11.4.2023. Tamperelaisia on kannustettu vaikuttamaan vaiheyleiskaavaan markkinoimalla nähtävilläoloa mm. bussien ja ratikoiden ilmoitustauluilla sekä tarjoamalla erilaisia osallistumisvaihtoehtoja. Vaiheyleiskaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto olivat nähtävillä verkossa, asukastilaisuuksissa ja paperiversioina Frenckellin palvelupisteessä. Luonnoksesta saatiin 63 kirjallista mielipidettä, yhtenä muun muassa Alasjärven osa-alueen ratkaisuja vastustava 2800 allekirjoittajan adressi. Karttakyselyyn vastasi 60 henkilöä, joiden vastauksissa oli 287 karttamerkintää. Neljään asukastilaisuuteen osallistui kaikkiaan 165 henkilöä ja tilaisuuksissa käytiin vilkasta keskustelua. Lausuntoja viranomaisilta ja naapurikunnista saatiin 11 kappaletta.

Yleiskaavan pääteemojen eli ilmastonmuutoksen sopeutumisen sekä viherympäristön ja vapaa-ajan palveluja koskeviin vaiheyleiskaavaratkaisuihin asukkaat olivat pääosin tyytyväisiä. Asukkaat toivat esiin erilaisten viheralueiden, puistojen ja metsien, tärkeyden ja toivovat kaupunkiin lisää puita, vehreyttä ja luonnonmukaisia alueita.

Osa-alueita koskevassa palautteessa keskustan osalta puisto- ja viheralueiden viihtyisyys, ilmastonmuutoksen sopeutuminen tiivistyvässä kaupungissa sekä vaiheyleiskaavan asema suhteessa muihin keskustaa koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin sai huomioita. Eteläpuiston osalta esitettiin muutoksia kaavamerkintöihin ja otettiin kantaa kaavoituksen ja muun suunnittelun menettelytapoihin. Tesoman asemanseudulla korostui näkemys alueen vehreän ilmeen säilyttämisen puolesta ja erityisesti vanhojen puiden vaalimisen tärkeys. Huolia esitettiin Teerivuorenkadun muutoksen yritysvaikutuksista sekä Ristimäenkadun asukkaiden osalta asemanseudun muutoksen vaikutuksista asuinalueeseensa. Lielähti-Hiedanrannan alueella tuli esille asukkaiden toive kulkuyhteydestä Epilänharjun ulkoilualueille. Suurin osa palautteesta ja erillinen kansalaisadressi kohdistui Alasjärven itäpuolen osa-alueeseen. Asukkaiden palautteessa vastustetaan matkailutoimintojen sijoittamista ylipäänsä alueelle, koska toiminnoista ja rakentamisesta katsotaan aiheutuvan merkittävää ristiriitaa nykyiselle käytölle sekä vaarantavan alueen luonnonarvojen säilymistä. Asukaspalautteessa tuotiin myös esille tarve Luhtaantien turvallisuuden parantamiseksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viranomaispalautteessa korostuu tuki vaiheyleiskaavan isoja teemoja ja ratkaisuja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja viheralueiden laadun kehittämisen osalta. Ilmastokestävän kaavoituksen kehittymisen kannalta yleiskaavatarkastelujen hyödyn on katsottu olevan Tampereen kaupunkia laajempi.

Lempäälästä, Kangasalalta ja Ylöjärveltä saaduissa lausunnoissa tuotiin esille joukkoliikenteeseen, ekologiin yhteyksiin sekä asukkaiden virkistysalueisiin ja -reitteihin liittyviä ajankohtaisia, kuntarajan ylittäviä suunnittelukysymyksiä, joita vaiheyleiskaavassa ja muussa suunnittelussa tulee huomioida.

Pirkanmaan liitto toteaa, että vaiheyleiskaava on sisällön ja tavoiteltujen ratkaisujen osalta kannatettava. Pirkanmaan ELY-keskus näkee oikeana valintana vaihekaavaa varten laadittujen selvitysten ja tavoiteltujen ratkaisujen kokonaisuuden ja esittää edelleen kaavan aihealueita tarkentavia kehittämisajatuksia. Lisäksi ELY-keskus esittää, että kaavatyon aikana varmistetaan osallisten riittävä tiedonsaanti kaavaprosessin etenemisestä ja osallistumismahdollisuudet.

Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnossa esitetään toiveita kohteiden inventoimisesta ja merkitsemisestä kaavakartalle. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun lausunnon huomiot liittyvät viher- ja sinirakenteen, luontoarvojen ja melun huomioimiseen vaihekaavan ratkaisuissa. Viranomaisten lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomioita asiakirjojen selkeyteen ja informatiivisuuteen.

Väyläviraston lausunnossa todetaan, että laaditut selvitykset eivät tue Amurin ja Ranta-Tampellan lähijuna-asemien merkitsemistä yleiskaavaan. Pirkanmaan hyvinvointialue esittää lausunnossaan, että TAYS:n aluetta koskevat rakennetun kulttuuriympäristön suojelumerkintä sekä kaupunkivihreän kehittämisalue -merkintä pitää poistaa vaiheyleiskaavasta. Tampereen raitiotie Oy esittää lausunnossa raitiotien seudullisen laajenemisen mahdollisen aikataulun. Fingrid Oyj ei esitä tarkistamisen tarpeita vaiheyleiskaavaan.

Vaiheyleiskaavaehdotuksen valmistelu

Vaiheyleiskaavan tavoitteet kohdistuvat pääosin kaupunkiympäristön laatutekijöiden varmistamiseen kaupunkirakenteen täydentyessä ja muuttuessa. Vaiheyleiskaava turvaa ja kehittää yhtenäistä siniviherrakennetta, joka on perusta kaupungin ilmastonmuutokseen sopeutumisessa sekä ihmisten terveellisten elinolojen ja elinympäristön säilymisessä. Tavoitteena on myös ylläpitää viheralueiden laatua, verkostomaisuutta ja käytettävyyttä ja niistä saatavia terveyshyötyjä sekä olemassa oleville asukkaille että kasvavalle asukasmäärälle. Joukkoliikennejärjestelmään vahvistetaan edellisen valtuuston tavoiteponnen mukaisesti laajentamalla joukkoliikenteen sujuvuutta tavoittelevaa kokoojakatuverkostoa. Lisäksi vaiheyleiskaavassa tarkennetaan neljällä osa-alueella maankäytön muutoksen tavoitteita korttelirakentamisen ja yleisten alueiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

laatukysymysten osalta. Vaiheyleiskaavan ohjausvaikutus ja kehittämistavoitteet toteutuvat pääosin asemakaavoituksen kautta.

Valmistelua on jatkettu suunnittelun tarpeista ja saadun palautteen pohjalta käynnistettyjen selvitysten laatimisella. Vesistöselvitykset ovat taustatietoa syksyn aikana valmistuvaan hulevesiohjelman päivitykseen, rantojen virkistyspalveluselvitykseen ja siniviherrakenteen tyypittelyyn. Kaupunkivihreän kehittämisalue -selvityksen avulla tutkitaan tavoitteita ja käytännön keinoja kaupunkivihreän lisäämiseksi alueilla, jotka ovat haastavia ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta muun muassa tulvariskin ja kuumenemisen takia. ELY-keskuksen lausuntoon pohjautuen keskustan osa-alueella inventoidaan paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja asemakaavallisen suojelun tilanne.

Laadittavien selvitysten ja jatkosuunnittelun pohjalta osayleiskaavaehdotuksen valmistelua voidaan jatkaa tarkentamalla luonnosvaiheen kaavaratkaisua sekä täydentämällä kaavan selostusta ja vaikutusten arviointia. Alajärven itäpuolista osa-aluetta koskeva vaiheyleiskaavan ratkaisu edellyttää jatkosuunnittelun tavoitteiden linjaamista. Alueelle kaavan luonnoksessa esitettyä luontomatkailuun varautumista ja kehittämistavoitteita ei ole pääosin hyväksytty asukkailta saadussa palautteessa. Asukaspalautteessa esitettiin vain muutama yksittäinen luontomatkailun kehittämistä kannattava palaute.

Valmistelussa nähdään perusteltuna maltilliseen luontomatkailuun liittyvien majoitusmökkien ja palvelurakentamiseen varautuminen Alasjärven itäpuolisella alueella. Alueelle on myös kohdistunut kiinnostusta koira- ja hevosharrastustoimintojen laajentamiseen. Alueen olemassa olevat toiminnot, luontoarvot sekä virkistyskäyttö huomioiden alueelle on sijoitettavissa vähäinen määrä rakentamista siten, että rakentaminen sekä uudet palvelut ja toiminnot eivät uhkaa alueen luonnonoloja ja virkistyskäyttöä. Kaavan valmisteluvaiheessa esitetty kokonaisuus esitetään kaavaehdotuksessa aikaisempaa pienempänä, mutta kuitenkin niin, että esimerkiksi Niihaman majan tuntumassa luontomatkailuun liittyvien toimintojen kehittäminen olisi mahdollista. Vaiheyleiskaava on osallisten ja aluekokonaisuuden suunnitelmallisen kehittämisen näkökulmasta oikea väline tulevaisuuteen varautumisessa.

Kantakaupungin vaiheyleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana ja se valmistuu hyväksymiskäsittelyihin vuoden 2024 loppuun mennessä. Yleiskaavaluonnos on valmistelu yleiskaavoitusyksikössä. Työ on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen eri yksiköiden kanssa.

Elinkeinoalueiden visiot

Tampereen elinkeinoalueiden visiotyö perustuu hyväksyttyihin kaupungin elinkeinopoliittisiin linjauksiin (kaupunginhallitus 7.12.2020). Linjauksissa tunnistettiin vahvempi tarve jalkauttaa elinkeinokehittämisen tavoitteita syntyhistorialtaan ja nykytilanteeltaan vaihteleville yritysalueille laatimalla aluekohtaisia visioita.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nyt valmistuneessa raportissa tarpeeseen vastataan esittämällä etenemispolku kohti visiotyöskentelyä sekä täsmentämällä keskeisimpiä yritysalueiden kehitystavoitteita muun muassa aluetyypeittäin (tuotannolliset, monipuoliset ja kampusmaiset alueet). Jatkossa yritysaluevisioita laaditaan osallistavalla prosessilla yhdessä alueiden toimijakentän kanssa kulloisestakin ohjaustarpeesta käsin. Visiot palvelevat alueiden kehittämisen yleispiirteisenä pohjana ja suunnitteluharkintaa tukevana työkaluna tilannekohtainen joustavuus säilyttäen. Ei-oikeusvaikutteisina visiot edistyvät ennen kaikkea kaupunkiorganisaation yhteisen sitoutumisen kautta.

Visiotyön pilottikohteiksi valikoituivat tiivistyvään kaupunkirakenteeseen sijoittuvat, toimijaverkostoiltaan vireät Hankkion ja Nekalan perinteiset yritysalueet. Valittuja alueita luonnehtii paitsi elinkeinotoimijoiden orastava kehittämishalu, myös investointeja jarruttanut epätietoisuus alueiden säilymisestä yrityskäytössä. Visiotyössä jaettua kehittämisen tahtotilaa on selkeytetty työstämällä kaupungin ja toimijoiden näkemyksiä yhteensovittavat tiiviit aluevisiot, jotka koostuvat suuntaa antavasta kartasta sekä kuvailevasta tekstiosasta.

Hankkiolla tärkeimmäksi vision teemaksi nousi työn kuluessa hallittu elinvoiman lisääminen teollisuuden ja kaupan toiminnot tasapainottaen. Ydinkeskustan läheisellä Nekalan yritysalueella puolestaan pyritään kohti elävää, monipuolista ja urbaanin rosoista yritysmiljöötä eräänlaisena esikuvanaan Tallinnan Telliskiven alue. Visioiden toteutuminen edellyttää alueiden saavutettavuutta ja liikenneympäristöä parantavia panostuksia, joita ovat ensivaiheessa Yrittäjänkadun jatke (Hankkio) ja Viinikankadun katu ympäristön uudistus (Nekala).

Visiotyön osallistavat osuudet toteutettiin vuoden 2022 aikana järjestämällä Hankkion ja Nekalan toimijoille työpaja- ja esittelytilaisuuksia sekä kohdennettu sähköpostikysely (13. - 31.10.2022). Kaupungilta työhön osallistui laaja asiantuntijaryhmä puheenjohtajuuden ollessa elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueella. Visioluonnos asetettiin yleisesti nähtäville kantakaupungin vaiheyleiskaavan (valtuustokausi 2021-2025) valmisteluaineiston ohessa avoimen verkkokyselyn kera (9.3. - 11.4.2023). Lisäksi luonnosta esiteltiin yhdyskuntalautakunnalle (7.3.2023). Luonnosvaiheen jälkeen raporttiin on tehty joitakin, lähinnä tekstisisältöä koskevia tarkistuksia.

Käydyn vuorovaikutusprosessin tarkoitus on ollut korostaa elinkeinoalueiden painoarvoa osana Tampereen kaupunkikehitystä sekä ylipäänsä mahdollistaa dialogi alueiden tulevaisuudesta. Saadun osallispalautteen ja keskustelujen perusteella korostuu erityisesti kaupungin aktiivinen rooli hankekehityksen mahdollistajana ja elinvoimainvestointien tekijänä.

Lisätietoja:

Oskari karttapalvelu, <https://kartat.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025>

Yleiskaavan nettisivut, <https://www.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025>

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, Jukka Lindfors, Kari Kankaala, Mika Periviita, Milko Tietäväinen, Virpi Ekholm, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen, Ari Vandell, Marika Viinanen, Kati Skippari, Elina Karppinen, Pia Hastio

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, yleiskaavapäällikkö Pia Hastiolle sekä kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Ilmari Nurminen poistui kokouksesta.

Liitteet

- 1 Khkeko 25.9.2023 Vaiheyleiskaavan esittelymateriaali
 - 2 Khkeko 25.9.2023 Tampereen elinkeinoalueiden visiotyö, raportti 25.9.2023
 - 3 Khkeko 25.9.2023 Tampereen elinkeinoalueiden visiotyö, valmisteluvaiheen palaute 25.9.2023
-

Yhdyskuntalautakunta, 19.03.2024, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:
Hastio Pia

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin seuraavat toivomusponnet:

TAYS:n alueen määräyksiä muokataan Pirkanmaan hyvinvointialueen esittämä palaute huomioiden, priorisoiden alueen suunnittelua sairaala-alueena ihmisten hengen ja terveyden näkökulmasta ja kriittisen maanalaisen infran turvaamista johtamalla sadevedet hallitusti pois alueelta.

Eteläpuiston osalta määräys yhtenäistetään asemakaavaohjelman kirjausten kanssa.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa:

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2021–2025 ja Keskustan strategisen osayleiskaavan vaiheittaisen muutoksen ehdotus 5.3.2024 asetetaan MRL 65 §:n mukaisesti nähtäville ja siitä pyydetään lausunnot viranomaisilta ja keskeisiltä sidosryhmiltä.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 5.3.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, Jukka Lindfors, Kari Kankaala, Mika Periviita, Milko Tietäväinen, Virpi Ekholm, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen, Ari Vandell, Marika Viinanen, Kati Skippari, Elina Karppinen, Pia Hastio

Kokouskäsittely

Riina-Eveliina Eskelinen ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Antti Ivanoff, Tiina Leppänen-Kaarsalo ja Reeta Ahonen kannattivat ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu pöydällepanoehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, Asian jättäminen pöydälle = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Asian käsittelyn jatkaminen hyväksyttiin äänin 7-6.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Antti Ivanoff ehdotti, että vaiheyleiskaava palautetaan valmisteluun ja kaavakarttojen merkintöjä tarkennetaan seuraava evästys huomioiden:

Hulevesien imeytys ja viivytys tiiviissä ympäristössä toteutetaan kadunkäyttäjien tarpeet huomioiden. Keskusta-alueella hulevesien hallinnassa huomioidaan maanalaiset rakenteet.

Puumääräyksiä muokataan huomioimaan jo rakennettujen tonttien ratkaisut sekä kantakaupungin täydennysrakentamistavoitteet. Maisema-alueiden puumääräystä muokataan maisemalliset näkökulmat huomioiden.

TAYS:n alueen määräyksiä muokataan Pirkanmaan hyvinvointialueen esittämä palaute huomioiden, priorisoiden alueen suunnittelua sairaala-alueena ihmisten hengen ja terveyden näkökulmasta ja kriittisen maanalaisen infran turvaamista johtamalla sadevedet hallitusti pois alueelta.

Joukkoliikenteen verkoston laajennustarvetta ja määräyksiä tulisi arvioida eri väylien joukkoliikennemäärät huomioiden.

Eteläpuiston osalta määräys yhtenäistetään asemakaavaohjelman kirjausten kanssa.

Riina-Eveliina Eskelinen ja Tiina Leppänen-Kaarsalo kannattivat ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, Asian palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Äänestyksen tulos: Asian palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi hylättiin äänin 7-5, 1 tyhjä.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 1: Hulevesien imeytys ja viivytys tiiviissä ympäristössä toteutetaan kadunkäyttäjien tarpeet huomioiden. Keskusta-alueella hulevesien hallinnassa huomoidaan maanalaiset rakenteet.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 1) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 1) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: 6-6, 1 tyhjä. Koska äänet menivät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisi päätöksen. Puheenjohtaja Tiina Mikkonen oli äänestänyt toivomusponnen hylkäämistä, joten toivomusponsi hylättiin.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 2: Puumääräyksiä muokataan huomioimaan jo rakennettujen tonttien ratkaisut sekä kantakaupungin täydennysrakentamistavoitteet.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 2) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 2) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: 6-6, 1 tyhjä. Koska äänet menivät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisi päätöksen. Puheenjohtaja Tiina Mikkonen oli äänestänyt toivomusponnen hylkäämistä, joten toivomusponsi hylättiin.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 3: Maisema-alueiden puumääräystä muokataan maisemalliset näkökulmat huomioiden.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 3) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 3) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: 6-6, 1 tyhjä. Koska äänet menivät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisi päätöksen. Puheenjohtaja Tiina Mikkonen oli äänestänyt toivomusponnen hylkäämistä, joten toivomusponsi hylättiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 4: TAYS:n alueen määräyksiä muokataan Pirkanmaan hyvinvointialueen esittämä palaute huomioiden, priorisoiden alueen suunnittelua sairaala-alueena ihmisten hengen ja terveyden näkökulmasta ja kriittisen maanalaisen infran turvaamista johtamalla sadevedet hallitusti pois alueelta.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 4) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 4) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Ivanoffin toivomusponsiehdotus 4) hyväksyttiin äänin 10-3.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 5: Joukkoliikenteen verkoston laajennustarvetta ja määräyksiä tulisi arvioida eri väylien joukkoliikennemäärät huomioiden.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 5) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 5) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Ivanoffin toivomusponsiehdotus 5) hylättiin äänin 5-7, 1 tyhjä.

Antti Ivanoff teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: Toivomusponsi 6: Eteläpuiston osalta määräys yhtenäistetään asemakaavaohjelman kirjausten kanssa.

Riina-Eveliina Eskelinen kannatti ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu toivomusponsiehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Äänestysesitys: Toivomusponsiehdotuksen 6) hyväksyminen = JAA, Toivomusponsiehdotuksen 6) hylkääminen = EI

Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Ivanoffin toivomusponsiehdotus 5) hyväksyttiin äänin 10-2, 1 tyhjä.

Pia Hastio poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Liitteet

- 1 Liite YLA 5.3.2024 Kartta 1 Yhdyskuntarakenne
- 2 Liite YLA 5.3.2024 Kartta 2 Viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut
- 3 Liite YLA 5.3.2024 Kartta 3 Kulttuuriperintö
- 4 Liite YLA 5.3.2024 Kartta 4 Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

-
- 5 Liite YLA 5.3.2024 Kartta 5 Osa-alueiden kehittämisperiaatteet
 - 6 Liite YLA 5.3.2024 Kumottavien merkintöjen kartat
 - 7 Liite YLA 5.3.2024 Selostus
 - 8 Liite YLA 5.3.2024 Osallistumis ja arviointisuunnitelma, päivitetty 5.3.2024
 - 9 Liite YLA 5.3.2024 Valmisteluvaiheen palaute ja osallistaminen
-

Kaupunginhallitus, 03.06.2024, § 237

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2021–2025 ja Keskustan strategisen osayleiskaavan vaiheittainen muutos kaavaehdotukseen tehdään perustelutekstissä esitetyt muutokset ja valmistellaan vaiheyleiskaava hyväksymiskäsittelyihin.

Perustelut

Kantakaupungin vaiheyleiskaavatyö kuluvalle valtuustokaudella sisältyy kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin yleiskaavoituksen työohjelmaan vuosille 2021–2025. Ajanmukainen yleiskaava on keskeinen lähtökohta kaupungin tavoitellun kehityksen ja maankäytön ohjaamisessa. Perusteluna yleiskaavatyön käynnistämiseksi ovat maankäyttö- ja rakennuslain 35 § Yleiskaavan tarkoitus ja 36 § Yleiskaavan laatimisen tarve sekä Kalervo Kummolan pormestariohjelman ja Tekemisen kaupunki -kaupunkistrategian tavoitteet.

Tampereen kantakaupungin yleiskaavatilanne muodostuu kolmesta eri aikoina hyväksytyistä ja lainvoiman saaneista yleiskaavoista. Yleiskaavatilanne kantakaupungissa on pääosin ajantasainen eikä yleiskaavaa ole tarve tarkistaa kokonaisuutena. Voimassa olevat yleiskaavat mahdollistavat hyvin kasvun ja elinvoiman tavoitteiden toteuttamisen. Kuluvalle valtuustokaudella Tampereen kantakaupungin yleiskaavaa tarkistetaan vaiheyleiskaavana, jossa koko kantakaupunkia koskevat yleiskaavaratkaisut kohdistuvat ilmastomuutokseen sopeutumisen sekä viherympäristön ja vapaa-ajanpalveluiden kehittämisen ohjaamiseen. Lisäksi vaiheyleiskaavan yksi tarkistus pohjautuu edellisen valtuustokauden vaiheyleiskaavan hyväksymisen yhteydessä tehtyyn kaupunginvaltuuston toivomusponteeseen, *Joukkoliikenteen laatuikäytävien määrää on lisättävä keskeisille reiteille seuraavassa kantakaupungin yleiskaavassa siten, että keskusta on jatkossakin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla.* Koko kantakaupunkia koskevien yleiskaavaratkaisujen lisäksi vaiheyleiskaavassa esitetään yksityiskohtaisia maankäytön kehittämisperiaatteita Tesoman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

asemanseudulle, Lielähti-Hiedanrannan alueelle, keskustaan ja Alasjärven itäpuolelle.

Kantakaupungin vaiheyleiskaava on ohjelmoitu laadittavaksi valtuustokauden aikana ja valmistuu hyväksymiskäsittelyihin vuoden 2024 loppuun mennessä. Yleiskaavaehdotus on valmistelu yleiskaavoitusyksikössä yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa. Nähtävillä olleeseen yleiskaavaehdotukseen tehtävien tarkistusten vuoksi kaavaehdotusta ei tarvitse asettaa uudelleen nähtäville.

Ehdotusvaiheen palaute

Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavan ehdotus oli nähtävillä 21.3.–22.4.2024. Vaiheyleiskaavan ehdotus oli nähtävillä verkossa ja Frenckellin palvelupisteessä. Lisäksi kaavaehdotusta esiteltiin neljässä asukastilaisuudessa. Ehdotuksesta saatiin 15 muistutusta ja 13 lausuntoa viranomaisilta ja naapurikunnista. Neljään asukastilaisuuteen osallistui kaikkiaan noin 100 henkilöä. Muistutuksista 9 kpl on yksityishenkilöitä. Muut muistuttajat ovat Eläköön Eteläpuisto, Vuoreksen asukas yhdistys, Petsamon OKY, Hiedanrannan kehitys Oy, Tampereen polkupyöräilijät ja Litukan siirtolapuutarhayhdistys. Lausunnon antoivat Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan maakuntamuseo, Väylä, Lempäälän kunta, Nokian kaupunki, Kangasalan kaupunki, Ylöjärven kaupunki, Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Fingrid Oyj, Pirkanmaan hyvinvointialue ja Raitiotie Oy.

Muistutuksissa tuotiin esille positiivista palautetta vaiheyleiskaavan sisällöstä ja ratkaisuksista. Muistuttajat olivat tyytyväisiä, että ilmastonmuutokseen sopeutumista ja varautumista ohjataan muun muassa viherympäristöjä säilyttämällä ja kehittämällä ja että olemassa olevan puuston säilyttäminen ja uusien puiden istutus ovat tärkeässä asemassa ongelmien ehkäisyssä. Yleiskaavan tavoitteet nähtiin sekä ihmisläheisinä että kaupungin kannalta taloudellisenä vahvuutena.

Ehdotusvaiheessa vaiheyleiskaavaan tarkistettua Kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykettä toivottiin supistettavan joidenkin omakotivaltaiten alueiden osalta, toisaalta sille toivottiin laajennuksia. Myös joukkoliikenteen laatuikätyviin tuli muutosehdotuksia. Kaupunkivihreän kehittämisalueen merkintää ja määräystä pidettiin erittäin hyvänä ja alueita ehdotettiin lisättäviksi. Puiden ja virkistysalueiden säilyttämistä ja lisäämistä koskevia yleiskaavamääräyksiä pidettiin tärkeinä. Vapaa-ajan palveluiden osalta tuotiin esiin Vuoreksen virkistyspalvelujen kehittämisen tarpeet Särkijärven rannalle sekä uimarantojen kehittäminen, muun muassa Kaupinojalla ja Ryydynpohjassa. Eteläpuiston osalta oltiin tyytyväisiä, että Eteläpuisto on päätetty säilyttää rakentamatta ja että alue tulee muuttaa keskuspuistoverkoston osaksi.

Liikenteen osalta vaiheyleiskaavassa päivitettiin keskustan alueen merkintöjä ja lisättiin uusia joukkoliikennekäytäviä. Satakunnankatua

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pyynikillä ehdotettiin osaksi keskustan kehää sekä kävelykeskustana kehitettävän hitaan liikkumisen aluetta laajennettavaksi Amuriin, Kaakinmaalle, Jussinkylään, Tampellaan, Tammelan pohjoisosaan ja Viinikanlahden alueelle. Keskustassa liikennejärjestelmäratkaisut pohjautuvat keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Yhdessä muistutuksessa tuotiin esiin, että Porintie tulee merkitä kehitettäväksi kaduksi Pispalan valtatie risteyksestä Tesoman valtatie eritasoliittymään saakka ja bulevardisoida kaupungin hallitsemaksi joukkoliikennekäytäväksi. Pyöräliikenteen osalta palaute kohdistui suurimmaksi osaksi voimassa oleviin kaavaratkaisuihin. Yhteys Hervannasta Vuorekseen ja Lahdesjärvelle on tärkeä kehityskohde ja sitä ehdotettiin kehitettävän Opiskelijankadulta Suolijärven pohjoispuolitse Vuoreksen Puistokadulle. Myös seudulliset radanvarsipyöräbaanat tulisi merkitä kaavassa osaksi seudullista pyöräliikenteen pääreitistöä. Pääreittien osalta tulisi kaavamääräyksessä turvata liikenteellinen toimivuus kaikessa suunnittelussa.

Viranomaispalautteessa toistui edelleen positiivinen tuki vaiheyleiskaavan teemojen ja ratkaisujen sisällöistä ja ratkaisuista. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarkasteluja pidettiin ansiokkaina ja olisivat sovellettavissa myös kansallisesti. Myös kattavaan selvitystietoon perustuvat yleiskaavamerkinnät ja -määräykset edistävät ansiokkaalla tavalla luontoarvojen säilymistä ja ilmastokestävää suunnittelua.

Pirkanmaan ELY-keskus piti hankalasti tulkittavana useista eriaikaisista, tarkkuudeltaan ja mittakaavaltaan toisistaan poikkeavista kaavoista muodostuvaa kokonaisuutta, joka sisältää useita karttalehtiä ja päällekkäisiä merkintöjä. ELY-keskus suosittelikin kokonaisy-leiskaavan laatimista. ELY-keskuksen mielestä yleispiirteisyys ja strategisuus asettaa haasteita asemakaavojen laatimiseen, koska osa-alue-suunnitelmat jäävät edelleen yleispiirteisiksi. Lielähti-Hiedanrantaan ELY-keskus suositteli osayleiskaavan laatimista. Lisäksi ELY-keskus pyysi tarkentamaan kauppaa koskevia määräyksiä sekä täydentämään perusteluja kaupan mitoitukselle. Myös Pirkanmaan liitto toi esiin tarkennustarpeet kauppaa koskevien määräysten muotoiluun. Pirkanmaan maakuntamuseo kiitti Tampereen kaupunkia keskusta-alueen selvitysaineiston ajantasaistamisesta ja paikallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen osoittamisesta kaavassa. Lisäksi maakuntamuseo toi esiin arkeologisen inventoinnin täydennystarpeita ja joidenkin kaavakohteiden päivittyneitä suojelustatuksia.

Naapurikunnista Lempäälä, Kangasala, Nokia ja Ylöjärvi antoivat lausuntonsa. Lausunnoissa korostettiin ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja viherympäristön teemojen tärkeyttä kasvavalla kaupunkiseudulla. Lempäälän kunta korosti Tampereentien-Lempääläntien merkitystä tulevaisuuden joukkoliikenteen laatu-käytävänä Sääksjärven junaseisakkeen toteuttamisen myötä. Vaiheyleiskaavaan tulisi lisätä radan varren pyöräilybaana ja Sääksjärven vesistön kiertävä ulkoilureitti. Kangasalan kaupunki toi esiin tarpeen tarkastella virkistyskäyttöä kuntarajan ylitse, esimerkiksi Tampereen Ojalan ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kangasalan Lamminrahkan alueella. Nokian kaupunki pyysi jatkamaan Joukkoliikenteen laatukäytävä -merkintää Nokian rajalle asti. Lisäksi Nokian mukaan raideliikenteen pysäkkien määrää ja matka-aikaa tulee tarkastella kokonaisuutena liikenteen sujuvuutta heikentämättä. Ylöjärven kaupunki toi esiin tarpeen jatkaa yhteistyötä Mastontien kytkemiseksi Myllypuronkadulle. Vaiheyleiskaavassa osoitettu uusi ohjeellinen virkistysyhteys Lielahdesta Vihattulan suuntaan Nietostien kohdalla otetaan huomioon Teivo-Mäkkylä-osayleiskaavan viimeistelyssä.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu esitti tarkennuksia ekologisten yhteyksien tyypittelyyn, satamamerkintöihin ja järvien alimpiin rakentamiskorkeuksiin sekä esitti, että kaupunkihiljaiset alueet pitäisi osoittaa vaiheyleiskaavassa alueina kohdemerkintöjen sijaan. Pirkanmaan hyvinvointialue esitti poistettaviksi rakennettua kulttuuriympäristöä ja kaupunkivihreän kehittämistä koskevat merkinnät. Lisäksi sairaala-alue tulisi merkitä aluemerkinä yhdeksi kehitettävistä osa-alueista.

Väylävirasto uusi luonnosvaiheen lausuntonsa ja totesi Amurin ja Ranta-Tampellan lähijuna-asemien toteuttamisen haasteellisuuden laadittujen selvitysten perusteella. Raitiotie Oy tarkensi raitiotietä koskevien merkintöjen sekä kaavamääräysten kuvausten sisältöjä ja esitti niihin ajantasaistamista edenneiden suunnitelmien ja toteutuksien mukaisesti. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) valvomat kohteet eivät näy jatkossa yleiskaavakartalla. Sen sijaan nämä kohteet otetaan huomioon kaavan yleismääräyksen kautta. TUKES korosti lausunnossaan, että kaavoittajien on oltava tietoisia esitetyistä muutoksista ja niiden vaikutuksista. Lisäksi TUKES toi esiin, että alueelle sijoittuu maakaasuputkistoja, joilla on vaikutusta kaavoitukseen ja rakentamiseen. Fingrid Oyj tiedotti, että Lahdesjärvi-Melo -voimajohtohankkeen ympäristöselvitys on valmistunut.

Yhdyskuntalautakunnan ponsien mukaan tehtävät muutokset

Yhdyskuntalautakunta asetti kaavaehdotuksen nähtäville 19.3.2024 (74 §) ja hyväksyi samalla kaksi ponsiesitystä, joiden perusteella hyväksyttävään kaavaehdotukseen tehdään muutoksia. Toisen hyväksytyyn ponsiesityksen mukaisesti aluevaraus Eteläpuistokadun eteläpuolella muutetaan vaiheyleiskaavassa virkistysalueeksi. Eteläpuiston osalta kaupunginhallitus on linjannut sekä asemakaavaohjelmasta vuosille 2024-2028 että Kansallisen kaupunkipuistohakemuksen yhteydessä, että Eteläpuistokadun eteläpuolinen alue säilytetään puistoalueena. Toisen ponsiesityksen mukaisesti Tampereen yliopistollisen keskussairaalan alue huomioidaan erityisenä alueena Kaupunkivihreän kehittämisalueella ja sairaala-alue osoitetaan kaavakartalla erillisellä kohdemerkinnällä. Kaupunkivihreän kehittämisalue -määräystä täydennetään siten, että Taysin alueella ratkaisut tulee toteuttaa pääkäyttötarkoituksen edellyttämällä reunaehdoilla.

Palautteen perusteella vaiheyleiskaavaehdotukseen tehtävät muutokset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupan ohjausta tarkennetaan lisäämällä kaavan yleismääräykseen, että keskustatoimintojen alueiden lisäksi myös tilaa vievän kaupan alueilla sallitaan yli 4 000 k-m² suuruiset vähittäiskaupan suuryksiköt ja myymäläkeskittymät. Lisäksi täydentyvä keskusta (c-1) -kaavamääräystä tarkennetaan siten, että Kaukajärven keskusta-alueelle ei saa sijoittaa seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Kävelykeskustana kehitettävää hitaan liikkumisen aluetta laajennetaan koskemaan myös Viinikanlahden aluetta keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti. Vaiheyleiskaavan vaikutusten arviointiin lisätään korkean rakentamisen vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Hulevesiä koskevaa yleismääräystä tarkennetaan niin, että suunnitelmasta tulee pyytää ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto ja lisätään määräykseen Pyhäjärven ja Näsijärven alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet sekä tiedot aaltoiluvarasta.

Kulttuuriympäristökartan muinaisjäänkökohde -kaavamääräyksestä poistetaan lause "Vesialueiden muuttuvan käytön yhteydessä on arvioitava vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyvien selvitysten tarpeellisuus yhteistyössä museoviranomaisen kanssa", koska se sisältyy jo yleismääräykseen.

Elinkeinoalueiden visiotyön palauteraportti lisätään kaava-aineistoon. Lisäksi saadun palautteen perusteella tehdään joitakin tarkennuksia kaavamääräysten kuvauksiin.

Muut ehdotukseen tehtävät muutokset

Koko kantakaupunkia koskeva kaupunkipuiden yleismääräys sekä kaupunkivihreän kehittämisalueiden määräys ovat uusia yleiskaavamääräyksiä. Määräyksiä on valmisteltu yhteistyössä erityisesti asemakaavoituksen kanssa. Määräyksiä selkeytetään ja täsmennetään vastaamaan paremmin kaupungin kasvutavoitteiden sekä viherympäristön säilyttämisen ja kehittämisen tavoitteiden yhteensovittamiseen etenkin tiiviillä keskusta-alueilla. Kaupunkipuiden määräyksestä poistetaan velvoite jokaisella tontilla olevista maavaraisista puista. Kaupunkivihreän kehittämisalueiden määräystä lievennetään siten, että maavaraisia viherpeitteisiä alueita tulee pyrkiä lisäämään.

Kaavakartoissa on havaittu joitakin puutteita ja virheitä. Viinikanlahteen lisätään Uusi tai kehitettävä uimaranta -merkintä. Keskustan osa-alueella päivitetään ohjeellisen virkistysyhteyden määräys ja lisätään puuttuva vaihtotermiinalin kaavamääräys. Lisäksi korjataan joitakin kirjoitusvirheitä kaavamääräyksistä ja niiden kuvauksista. Myös selostuksesta korjataan kaavamääräyksiä koskevia puutteita tai virheitä.

Elinkeinoalueiden visiot

Vaiheyleiskaavatyön yhteydessä valmisteltiin Elinkeinoalueiden visiotyö, joka perustui hyväksyttyihin kaupungin elinkeinopoliittisiin linjauksiin (kaupunginhallitus 7.12.2020 § 517). Visiotyö oli vaiheyleiskaavan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

valmisteluvaiheessa yleisesti nähtävillä palautetta varten.
Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 25.9.2023 (§ 392)
Elinkeinoalueiden visiotyön jatkosuunnittelun pohjaksi. Elinkeinoalueiden
vision palauteraportti täydennetään kaava-aineistoon.

Lisätietoja:

Oskari karttapalvelu, <https://kartat.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025>

Yleiskaavan nettisivut, <https://www.tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025>

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Pekka Salmi, Lauri Savisaari, Matti Helimo, Jukka Lindfors, Kari Kankaala, Mika Periviita, Milko Tietäväinen, Virpi Ekholm, Tero Tenhunen, Mikko Leinonen, Ari Vandell, Marika Viinanen, Kati Skippari, Elina Karppinen, Pia Hastio

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja yleiskaavapäällikkö Pia Hastiolle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Sari Tanus saapui kokoukseen.

Aarne Raevara poistui asian käsittelyn aikana.

Ilmari Nurminen poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Liitteet

1 Kh keko 3.6.2024 Vaiheyleiskaavan ehdotusvaiheen palaute ja linjaukset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§111

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)